

Urinekatheter verzorgen

Er is een katheter in uw blaas gebracht. In deze informatie leest u hoe u de katheter moet verzorgen en wat u kunt doen als er problemen zijn.

Wat is een katheter?

Een katheter is een slangetje voor de afvoer van urine afkomstig van de blaas. Een katheter wordt via de plasbuis ingebracht. Omdat het een katheter is die langere tijd in de blaas blijft, wordt het een verblijfskatheter genoemd. Aan de punt van de katheter zit een kleine ballon die wordt gevuld met vloeistof, zodat de katheter niet uit de blaas kan glijden.

Door de katheter loopt de urine uit de blaasweg, zonder dat u daar zelf invloed op heeft. Op de katheter is een urine verzamelzak aangesloten.

De urine verzamelzak

De urine verzamelzak is een stevige kunststof zak die u met banden onder uw kleding aan uw been bevestigt. Deze banden moet u 's nachts afdoen. Mocht u dit niet bevallen, dan kunt u de verzamelzak opbergen in een katoenen zak, die u met een band om uw middel bevestigt. De katoenen zak is op recept verkrijgbaar bij de apotheek. De urine verzamelzak heeft een aftapkraantje waardoor u de urine kunt laten wegglopen in het toilet. Voor 's nachts moet u een grotere verzamelzak aansluiten.

Doorstroming van de urine

Het is erg belangrijk dat de urine gemakkelijk kan wegstromen uit uw blaas, anders ontstaat er daar te veel druk. Dit is niet goed voor uw blaas en ook uw nieren kunnen beschadigen. Daarom moet u de urine verzamelzak lager dragen dan uw blaas.

Een beenzak zit altijd op de goede hoogte. Overdag laat u de beenzak om de 2 tot 3 uur leeglopen. Als u een nachtzak aansluit, moet u deze ook lager dan uw blaas hangen. Het gebruik van een grote verzamelzak voor de nacht heeft als voordeel, dat u niet tussendoor hoeft te legen.

Vochtopname

Drink per etmaal ongeveer 2½ liter vocht, tenzij uw arts anders heeft geadviseerd. Te weinig drinken kan schadelijk zijn, omdat met de urine allerlei afvalstoffen via de nieren worden afgevoerd. Door voldoende vochtinname wordt tevens de kans op verstopping van de katheter verminderd.

Schoonhouden van de katheter

Met een verblijfskatheter kunnen bacteriën gemakkelijk in uw blaas en urinewegen komen. Om te voorkomen dat er een urineweginfectie ontstaat, is het nodig om twee maal per dag de plaats waar de katheter naar binnen gaat schoon te maken. U kunt dit doen met een washandje met gewoon leidingwater. U hoeft niet bang te zijn dat de katheter er uit zal vallen als u er aan komt, deze zit met het gevulde ballonnetje in de blaas. Voordat u gaat schoonmaken wast u uw handen. Gebruik per wasbeurt een schoon washandje.

Instructie voor mannen:

Schuif de voorhuid van de penis naar achteren en reinig de eikel en de directe omgeving met de washand. Spoel het washandje telkens uit. Maak ook de entreeplaats van de katheter schoon met de washand. Schuif na reiniging de voorhuid weer terug.

Instructie voor vrouwen:

Spreid met een hand de schaamlippen en maak met een washandje de uitgang van de plasbuis en de vagina goed schoon. Spoel het washandje telkens uit. Was uzelf van voren naar achter. Maak ook de entreeplaats van de katheter schoon met de washand. Als u onder de douche gaat kunt u ook met de douchekop de vagina goed schoon spoelen. U kunt met de katheter douchen. Voordat u gaat douchen, koppelt u de urine verzamelzak af en vervang dit door het katheterstopje.

Hoe vaak is een nieuwe urine verzamelzak nodig?

Gemiddeld kunt u zowel de beenzak als de nachtzak 5 tot 7 dagen achtereen gebruiken. Verwissel ze eerder als de zak lek is of als u een aanslag ziet in de zak. De urine opvangzak is voorzien van een terugslagventiel. Dit voorkomt dat er urine vanuit de zak terug kan lopen in de blaas. U moet de aansluiting tussen de katheter en de opvangzak zo weinig mogelijk losmaken. Dit voorkomt urineweginfecties.

Verwisselen van de beenzak

Was uw handen en droog ze goed af. Ontkoppel de beenzak. Zorg er voor dat u het aansluitpunt zo min mogelijk aanraakt. Koppel een nieuwe beenzak aan. Als de katheter of het aansluitpunt vies is, kunt u deze reinigen met water.

Een nieuwe verblijfskatheter

Een verblijfskatheter kan onder normale omstandigheden 2 maanden blijven zitten. Op de polikliniek urologie wordt de katheter verwisseld. U krijgt hiervoor een afspraak.

Welke problemen kan ik tegenkomen

Er kan urine langs de katheter lopen, of er komt geen urine in de urine verzamelzak, dan kan het volgende aan de hand zijn:

- De katheter of de slang van het opvangzakje zit geknikt. Controleer of dit zo is en haal de knik eruit.
- De katheter zit verstopt. Soms kunt u de verstopping verhelpen door in de slang te knijpen en te kijken of er een stolsel meekomt. Helpt dit niet, komt er nog steeds geen urine, neem dan contact met ons op.
- U hebt last van blaaskrampen. Een katheter is een lichaamsvreemd voorwerp. Uw blaas reageert hierop met krampen. Hierdoor loopt er wel eens urine langs de katheter en heeft u aandrang tot plassen. Als u veel last heeft van krampen, kan uw arts medicijnen voorschrijven.
- U kunt bloed in de urine krijgen. Wij adviseren u dan meer te drinken. Verdwijnt dit niet, neem dan contact op.

Materiaal voor thuis

Bij uw ontslag uit het ziekenhuis, uw polikliniekbezoek of uw bezoek aan de afdeling spoedeisende hulp krijgt u materiaal in een doos thuis afgeleverd. Deze doos wordt geleverd door de firma Medi Reva.

De doos bevat:

- 3 urine verzamelzakken voor overdag.
- 3 urine verzamelzakken voor de nacht.
- 2 beenbandjes.
- Een bedrekje (om verzamelzak aan te hangen).
- Katheterstopje

Via het gratis telefoonnummer kunt u meer materialen bestellen. De materialen worden thuisbezorgd.

Bent u verhinderd?

Heeft u een belangrijke reden waarom u niet kunt komen op uw afspraak? Neem contact met ons op via één van deze telefoonnummers. Gaat het om een opname? Bel dan het patiënten servicebureau. Bel zo snel mogelijk, maar uiterlijk 24 uur voor uw afspraak. Anders kunnen wij u een wegblijftarief in rekening brengen. Kijk op onze website voor het actuele tarief.

Heeft u nog vragen?

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen? Neem contact met ons op via een van deze telefoonnummers. U kunt ook onze website raadplegen.

Telefoonnummers BovenIJ ziekenhuis

Hoofdreceptie	020 - 634 6346
Urologie polikliniek	020 - 634 6243
Spoedeisende hulp	020 - 634 6200
Medi Reva	043 369 08 29

Adres BovenIJ ziekenhuis

Bezoekadres	Postadres
Statenjachtstraat 1	Postbus 37610
1034 CS Amsterdam	1030 BD Amsterdam